

Growth (Discovery and Development) of Visual Art and Music Talent Based on Piiro's Talent Development Pyramid in Children Aged 4-6 Years

Elham Pezeshgi¹, Ahmad Abedi^{2*}, Zohreh Raeisi³, Sheida Jabalameli³

1. PhD Student, Department of Psychology, Najafabad Branch, Islamic Azad University, Najafabad, Iran

2. Professor, Department of Psychology of Children with Special Needs, Faculty of Educational Sciences, University of Isfahan, Isfahan, Iran

3. Assistant Professor, Department of Psychology, Najafabad Branch, Islamic Azad University, Najafabad, Iran

Received: 09 Nov 2024

Accepted: 18 Dec 2024

Available Online: 30 Dec 2024

Keywords

Visual art talent, music talent, Piiro's Talent Development Pyramid, preschool children

ABSTRACT

The aim of this study was to create checklists for discovering, designing, and developing activities and games related to visual art and music talent in children aged 4-6 years, based on Piiro's Talent Development Pyramid. This research is qualitative in nature, and the method used for analysis was thematic analysis as described by Braun and Clarke (2006). After reviewing the literature and extracting codes and analyzing them for each area of visual art and music talent in children, two themes were selected: discovery and development of talent. The themes related to visual art talent development in children included 35 main themes and 96 sub-themes, while those related to music talent development included 20 main themes and 68 sub-themes. The development of visual art and music talent, based on Piiro's Talent Development Pyramid, in preschool children, provides practical components and necessary validity for the discovery of tools, games, and activities aimed at nurturing children's talents. Utilizing Piiro's Talent Development Pyramid to discover and foster children's visual art and music talents not only helps in identifying and developing specific abilities but also promotes the overall growth of their social skills, creativity, and self-confidence. This process aids children in entering the world of art and music naturally and with enjoyment, laying the foundation for their talent development in later stages of life. Therefore, it is recommended that this package be used by parents and educators in training centers to identify and nurture children's visual art talents.

How to cite:

Pezeshgi, E., Abedi, A., Raeisi, Z., & Jabalameli, S. (2024). Growth (Discovery and Development) of Visual Art and Music Talent Based on Piiro's Talent Development Pyramid in Children Aged 4-6 Years. *Study and Innovation in Education and Development*, 4(4), 210-235.

* Corresponding Author:

Dr. Ahmad Abedi

E-mail: a.abedi@edu.ui.ac.ir

© 2024 the authors. Published by Institute for Knowledge, Development, and Research.

This is an open access article under the terms of the [CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) License.

EXTENDED ABSTRACT

INTRODUCTION

The development of a child's innate abilities and talents is deeply influenced by their environment (1). While some abilities may be inherited, if children are placed in unsuitable environments or lack proper guidance, they may never realize their potential. It is crucial for parents to view their children as unique individuals and allow them the freedom to find their own path (2). Overly strict goal-setting without considering a child's inherent traits can hinder their development, potentially leading to success that may not align with personal satisfaction (3). Talent is a combination of natural and acquired abilities that can be used to seize learning opportunities and advance. Talent development is about creating opportunities for discovery, identification, nurturing, and guiding children's abilities (4).

One area of talent that has gained significant attention is children's artistic abilities, especially in visual arts and music. Visual arts talent in children refers to their innate ability and interest in creating, observing, and understanding visual elements like shapes, colors, textures, and spatial relationships (5, 6). These children typically enjoy exploring their environment visually and often possess strong creativity and imagination, which helps them create unique combinations of shapes and colors. Artistic talent is not just about practical ability in creating visual works but also involves skills in visual analysis, such as distinguishing shapes, colors, and spatial relationships (8). With proper guidance and support from parents and educators, these children can develop their skills into a serious artistic career (9). Similarly, musical talent refers to a child's innate ability to perceive, create, or reproduce sounds and rhythms (10). Children with musical talent often exhibit a strong interest in music from a young age, learning instruments quickly and even recreating melodies with little formal instruction (5, 6).

This study focuses on the identification and development of visual art (painting) and musical talents in children. The Pyramid of Talent Growth by Piirto provides a useful framework for this exploration, incorporating factors such as genetics, emotional traits, cognitive abilities, and environmental influences (11). Piirto emphasizes that talent development is a multifaceted process involving both individual and environmental factors. His model identifies several key aspects, including the role of a positive home environment, community culture, and enriched schooling in nurturing talents. In particular, Piirto highlights the importance of visual arts in children's development, recognizing behaviors such as early interest, concentration, and creativity as indicators of artistic talent (5, 6). The aim of this study was to create checklists for discovering, designing, and

developing activities and games related to visual art and music talent in children aged 4-6 years, based on Piirto's Talent Development Pyramid.

METHODS AND MATERIALS

This study was conducted using a qualitative approach and the thematic analysis method of Braun and Clarke (2006). Data were collected through text analysis and semi-structured interviews. For text analysis, relevant written sources on discovering and developing visual arts and music talents in children aged 4 to 6 based on Piirto's Talent Development Pyramid were gathered from domestic databases, continuing until data saturation was reached. In the interview phase, parents and specialized educators were interviewed to explore their perspectives and experiences. The interviews were transcribed and analyzed using MAXQDA software, where open coding and thematic analysis were applied. Thematic analysis involved identifying and extracting key themes from the data, which was carried out through several stages, including initial coding, grouping codes into larger themes, reviewing and refining themes, and defining each theme clearly. Finally, the results of the analysis were presented in a final report, with main themes and textual examples provided for better understanding.

FINDINGS

Talent development is a continuous process that includes groundwork, discovery, nurturing, and guidance. These components progress simultaneously, influencing each other. After reviewing the literature, extracting codes, and analyzing them, two main themes were selected: discovery and development of visual arts and music talents. The themes related to the development of visual arts talent (discovery) included 13 main themes and 50 sub-themes: The main themes included: 1) Detail orientation, 2) Familiarity with painting techniques and tools, 3) Physical skills, strength, and balance, 4) Mastery of color theory and color blending, 5) Deep understanding of visual compositions, 6) Creativity and innovation, 7) Ability to design and draw, 8) Observation skills, 9) Patience and persistence, 10) Emotions, 11) Visualization and imagination, 12) Communication, 13) Artistic flair. The development of visual arts talent included 22 main themes and 46 sub-themes: The main themes included: 1) Interest, 2) Drawing beautiful and professional paintings, 3) Detail-oriented, 4) Visual memory, 5) Long-term practice with various tools and materials, 6) Creating new shapes with lines and shapes, 7) Paying attention to meaningless designs in space, 8) Drawing like adults, 9) Having ideas, 10) Interest in listening to various stories, 11) Strong imagination, 12) Enjoying nature, 13) Creating

artworks, 14) Skill in fine and gross motor movements, 15) Focus on artistic activity, 16) Using painting to express a specific idea or theme, 17) Recognizing different colors, 18) Resilience, 19) Creativity, 20) Adventurousness. Furthermore, the discovery of musical talent included 10 main themes and 38 sub-themes, including: rhythm, melody, form, song, harmony, motor skills, auditory skills, attention and concentration, creativity, and interest. The development of musical talent included 10 main themes and 30 sub-themes: The main themes included: listening, music education, participating in concerts, musical games, creativity and music creation, introducing music, storytelling and music, memory and music, encouragement to participate in competitions, and combining music with other arts.

DISCUSSION AND CONCLUSION

The growth of talent is an invaluable resource for children, serving as a powerful tool for enhancing quality of life in the 21st century. The rapid development of advanced technologies and the improvement of civil societies make the discovery and nurturing of children's talents essential in both home and educational environments (33). Based on Braun and Clarke's (2006) thematic analysis, this study identified methods for discovering and nurturing the artistic talents of children aged 4-6, utilizing the Perito Talent Growth Pyramid. Findings revealed two main areas: discovering and nurturing visual art talent. Discovery of visual art talent included 13 primary and 50 sub-themes, such as attention to detail, familiarity with painting techniques, creativity, and the ability to design and observe. Nurturing visual art talent encompassed 22 primary and 46 sub-themes, including interest, drawing professionally, and resilience. These findings align with prior studies (29, 34, 36) which emphasize the role of creativity, attention to detail, and imagination in the artistic development of children.

Furthermore, the study revealed that the discovery of musical talent also involved 10 primary and 38 sub-themes, including rhythm, melody, form, harmony, movement skills, and creativity. The nurturing process in music talent development involved 10 primary and 30 sub-themes. Studies (33, 45) emphasized the importance of melody recognition and auditory skills in identifying musical talent, which aligns with the present study's findings. Additionally, creativity in music helps children think beyond conventional patterns, enabling them to create new musical ideas (46).

This research contributes to understanding the multifaceted nature of talent discovery, suggesting that both visual art and music talent require a combination of elements such as creativity, observation, and auditory skills. It highlights the importance of a supportive environment, appropriate education, and opportunities for free expression

in nurturing these talents. However, the study acknowledges that defining and evaluating artistic talent is complex and dynamic, requiring continuous observation and adaptation. Therefore, professionals, parents, and educators are encouraged to adopt a comprehensive approach that includes identification, development, and guidance for children's artistic growth.

رشد (کشف و پرورش) استعداد هنر تجسمی و موسیقی بر اساس هرم رشد استعداد پیرتو در کودکان ۴-۶ سال

الهام پزشکی^۱، احمد عابدی^{۲*}، زهره رئیسی^۳، شیدا جبل عاملی^۳

۱. دانشجوی دکتری، گروه روانشناسی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران
۲. استاد، گروه روان شناسی کودکان با نیازهای خاص، دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران
۳. استادیار، گروه روانشناسی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران

چکیده

در این پژوهش، هدف ساخت چک لیست‌ها جهت کشف و طراحی و تدوین بازی‌ها و فعالیت‌های استعداد هنر تجسمی و موسیقی جهت پرورش در کودکان ۴-۶ سال بر اساس هرم رشد استعداد پیرتو بود. پژوهش حاضر از نوع پژوهش‌های کیفی و روش مورد استفاده برای این تحقیق، روش تحلیل مضمون به روش براون و کلارک (۲۰۰۶) بود. پس از بررسی متون و استخراج کدها و تجزیه و تحلیل آن‌ها برای هریک از استعداد‌های هنر تجسمی و موسیقی در کودکان، ۲ موضوع شامل کشف و پرورش استعداد، انتخاب شدند. مضامین رشد استعداد هنر تجسمی در کودکان شامل ۳۵ تم اصلی و ۹۶ تم فرعی و مضامین رشد استعداد موسیقی شامل ۲۰ تم اصلی و ۶۸ تم فرعی بودند. رشد استعداد هنر تجسمی و موسیقی بر اساس هرم رشد استعداد پیرتو در کودکان پیش دبستان از مولفه‌های کاربردی و اعتبار لازم در جهت کشف ابزار و بازی‌ها و فعالیت‌های استعداد کودکان برخوردار است. استفاده از هرم رشد استعداد پیرتو برای کشف و پرورش استعداد‌های هنر تجسمی و موسیقی کودکان، نه تنها به شناسایی و توسعه توانمندی‌های خاص کمک می‌کند، بلکه باعث رشد کلی مهارت‌های اجتماعی، خلاقیت، و اعتماد به نفس آن‌ها نیز می‌شود. این فرایند، به کودکان کمک می‌کند تا به طور طبیعی و با لذت به دنیای هنر و موسیقی وارد شوند و زمینه‌ساز توسعه استعداد‌های آن‌ها در مراحل بعدی زندگی باشد. از این رو پیشنهاد می‌شود این بسته، برای والدین و مربیان آموزشگاه‌ها در جهت شناسایی و پرورش استعداد هنر تجسمی کودک مورد استفاده قرار گیرد.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۸/۱۹

تاریخ اصلاحات: ۱۴۰۳/۰۹/۲۸

تاریخ چاپ: ۱۴۰۳/۱۰/۱۰

واژگان کلیدی

استعداد هنر تجسمی، استعداد موسیقی، هرم رشد استعداد پیرتو، کودکان پیش دبستانی

شیوه ارجاع دهی:

پزشکی، الهام، عابدی، احمد، رئیسی، زهره، و جبل عاملی، شیدا. (۱۴۰۳). رشد (کشف و پرورش) استعداد هنر تجسمی و موسیقی بر اساس هرم رشد استعداد پیرتو در کودکان ۴-۶ سال. پژوهش و نوآوری در تربیت و توسعه، ۴(۴)، ۲۱۰-۲۳۵.

نویسنده مسئول:

دکتر احمد عابدی

پست الکترونیکی: a.abedi@edu.ui.ac.ir

© ۱۴۰۳ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است.

انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی CC BY-NC 4.0 صورت گرفته است.

هر کودکی با توانایی‌ها و استعداد‌های بالقوه‌ای به دنیا می‌آید که برای شکوفا شدن نیاز به محیط مناسب دارد (1). در واقع درست است که برخی توانمندی‌ها به طور ارثی در برخی افراد وجود دارند اما اگر همین افراد در محیط نامناسبی قرار بگیرند و راه خود را پیدا نکنند، ممکن است هرگز به موفقیت دست نیابند. در نتیجه بسیار اهمیت دارد که والدین بتوانند فرزندان خود را به عنوان یک موجود منحصر به فرد در نظر گرفته و اجازه دهند آزادانه مسیر دلخواه خود را پیدا کند (2). از پیش تعیین کردن اهداف خاص برای فرزندان بدون در نظر گرفتن ویژگی‌های خاص آن‌ها می‌تواند فرصت شکوفا شدن را از کودکان بگیرد و حتی در صورت موفقیت در آینده رضایت شخصی چندانی برای آن‌ها به بار نیاورد (3). استعداد مجموعه‌ای از آمادگی‌های طبیعی، اکتسابی یا قابلیت‌هایی است که برای استفاده از موقعیت‌های یادگیری و پیشرفت به کار می‌رود. استعداد را می‌توان توانایی دانست که موجب می‌شود فرد به‌آسانی و به‌سرعت یاد بگیرد و در یک‌رشته معین به بالاترین درجه مهارت برسد. به عبارتی، رشد استعداد¹ عبارت است از ایجاد فرصت و زمینه‌های بروز و ظهور استعداد، کشف و شناسایی، پرورش و شکوفاسازی و هدایت استعداد کودکان و نوجوانان (4). یکی از انواع استعدادهایی که امروزه توجه ویژه‌ای توسط والدین به آن می‌شود استعداد در هنرهای تجسمی و موسیقی می‌باشد. استعداد هنر تجسمی کودکان به توانایی ذاتی و علاقه‌ی درونی آن‌ها برای خلق، مشاهده و درک اشکال، رنگ‌ها، بافت‌ها، فضاها و ترکیب‌های بصری گفته می‌شود. این استعداد در کودکان با توانایی در ایجاد و بیان احساسات و ایده‌ها از طریق ابزارهای تصویری و اشیاء تجسمی بروز پیدا می‌کند (5, 6). کودکان با استعداد هنر تجسمی معمولاً از تماشا کردن و کاوش بصری محیط خود لذت می‌برند. این کودکان اغلب توجه بالایی به جزئیات دارند و ممکن است خلاقیت، تخیل قوی و توانایی در ایجاد ترکیب‌های منحصر به فرد از رنگ و شکل داشته باشند (7). این استعداد نه تنها شامل توانایی عملی در خلق آثار تجسمی است، بلکه مهارت‌های درک و تحلیل بصری را نیز در بر می‌گیرد؛ به عنوان مثال، توانایی تشخیص و تمایز اشکال، رنگ‌ها، و روابط فضایی (8). استعداد هنر تجسمی، به‌ویژه در نقاشی، در کودکان به توانایی ذاتی یا پیشرفت سریع‌تر در درک و بازنمایی بصری دنیای اطراف اشاره دارد. این استعداد در کودکان می‌تواند به آن‌ها کمک کند تا با تخیل و خلاقیت، دنیای خود را بهتر بشناسند و احساسات‌شان را به شکل‌های بصری بیان کنند. استعداد هنر تجسمی کودکان اگر به درستی شناسایی و پرورش یابد، می‌تواند به یک مسیر هنری جدی و حتی حرفه‌ای تبدیل شود. حمایت والدین و مربیان، ایجاد فضای مناسب و ارائه ابزارها و آموزش‌های لازم، زمینه را برای شکوفایی این استعداد فراهم می‌کند (9). استعداد دیگری که در این پژوهش مورد نظر است استعداد موسیقی کودکان می‌باشد. استعداد موسیقی در کودکان به توانایی ذاتی یا یادگیری سریع و

¹ Talent development

توانایی درک، ایجاد یا بازتولید اصوات و ریتم‌ها اشاره دارد. این استعداد معمولاً در کودکان به شکل علاقه و توانایی خاص در شناسایی و تفکیک نت‌ها، ریتم‌ها، ملودی‌ها و توانایی به خاطر سپردن آهنگ‌ها و حتی بازآفرینی آن‌ها بروز می‌کند. کودکان با استعداد موسیقی ممکن است در سنین پایین علاقه زیادی به گوش دادن به موسیقی نشان دهند، سازها را به راحتی فراگیرند یا حتی بتوانند ملودی‌های ساده را با دقت اجرا کنند (10). به زعم پیرتو (۲۰۲۲)، کودکان با استعداد موسیقی، نه تنها به شنیدن موسیقی علاقه‌مند هستند، بلکه قادرند با گوش دادن به قطعات موسیقی، آن‌ها را تحلیل و تجزیه کنند و حتی نت‌ها و ریتم‌ها را به ذهن بسپارند. این کودکان معمولاً در سنین پایین به موسیقی جذب می‌شوند و تمایل زیادی به یادگیری سازها از خود نشان می‌دهند. بسیاری از آنان می‌توانند با سرعت بالایی نواختن یک ساز را بیاموزند و ملودی‌های ساده را با دقت اجرا کنند، حتی بدون آموزش گسترده یا حرفه‌ای. این توانایی به آن‌ها کمک می‌کند تا به راحتی با موسیقی ارتباط برقرار کنند، به خلق آهنگ‌های جدید بپردازند یا حتی به تکرار و بازنواختن قطعات موسیقی شنیده‌شده اقدام کنند. کودکان مستعد در موسیقی اغلب توانایی بالایی در احساس و بیان عاطفی از طریق موسیقی دارند و به‌طور غریزی می‌توانند شادی، غم یا سایر احساسات را در موسیقی خود منعکس کنند (5, 6). این مطالعه بر رشد (کشف و پرورش) استعداد در هنر تجسمی (نقاشی) و موسیقی کودکان، تمرکز دارد. برای تسهیل این امر، از ساختار هرم رشد استعداد پیرتو استفاده شده است. پیرتو از جمله معدود دانشمندانی است که پس از جمع‌آوری اطلاعات دقیق و تحقیقات و تجربیات آموزشی خود می‌کوشد تا با نگاهی جامع و منتقدانه، تعاریف و نظریه‌های ارائه شده درباره هوش، سرآمدی، استعداد و نبوغ را بررسی کرده و با استفاده از تازه‌ترین یافته‌ها، بحث رشد و آموزش کودکان در ساختار هرم رشد استعداد خود در جهت کشف و پرورش استعداد کودکان مطرح کند (11). در دیدگاه او عوامل فردی و محیطی در رشد استعداد نقش دارند با توجه به این دیدگاه، هرم رشد استعداد از چند بعد تشکیل شده است که عبارتند از: جنبه ژنتیکی، جنبه هیجانی (ویژگی‌های شخصیتی)، جنبه شناختی، جنبه استعدادهای ویژه که شامل چهارده استعداد از جمله (هنرهای دیداری، موسیقی، نویسندگی، ورزشی، علوم، تئاتر، کارآفرینی، ریاضی، رقص، فنی، تجارت، تحصیلی، معنویت، اختراع و اجتماعی) می‌باشد و همچنین عوامل محیطی و یا خورشیدهای محیطی.

چهار سطح اول هرم رشد استعداد از لحاظ نظری، مربوط به عوامل فردی است. علاوه بر این، رشد و تحول استعداد، تحت تاثیر عوامل محیطی با "۵ خورشید محیطی" نیز قرار می‌گیرد. این خورشیدها به عوامل معینی در محیط مربوط می‌شوند. سه خورشید اصلی در این هرم عبارتند از: ۱- خانه (محیط خانه مثبت و غنی)، ۲- اجتماع و فرهنگ (اجتماع و فرهنگی که دارای ارزش‌های هماهنگی با نهادهای آموزشی و مدرسه است)، ۳- مدرسه غنی. دو خورشید کوچکتر دیگر "جنسیت" و "شانس" هستند. وجود تمام یا تعداد زیادی از این عوامل، موجب رشد استعداد و فقدان آن‌ها موجب توقف رشد استعداد خواهد بود. گاهی "خورشیدهایی" که بر فراز هرم می‌درخشند ممکن است با ابرهایی پوشیده شوند (5, 6). یکی از حیطه‌های استعدادهایی که پیرتو توجه ویژه‌ای در هرم خود، به

آن دارد استعداد هنر تجسمی (نقاشی) می‌باشد. محققان فهرستی از رفتارهای پیش بینی کننده برای نشان دادن استعداد هنر تجسمی ارائه داده اند. این رفتارها به انگیزه یا علاقه، زودرسی، توانایی تمرکز، ارتباط، در اوقات فراغت کار هنری انجام دادن و سیالی در هنرهای تجسمی متمرکز است (5, 6). روستن (۲۰۱۴) اذعان دارد علاقه در هنرهای دیداری خیلی زود شروع می‌شود و در قالب نقاشی نمایان می‌شود. علاقه به هنر یکی از ویژگی‌های اساسی یک کودک نقاش است که نشان دهنده ارتباط عمیق او با هنر و خلاقیت است. این علاقه می‌تواند نیرومند کننده باشد و باعث تلاش بیشتر برای بهبود و توسعه مهارت‌های هنری شود (12). همچنین، علاقه به هنر در کودکان می‌تواند منجر به انتخاب موضوعات جذاب و خلاقانه، تحقیق در زمینه‌های مختلف هنری، و پیگیری پروژه‌های متنوع شود (13). زودرسی در کودکان هنرمند به معنای ظهور استعداد‌های هنری یا خلاقیت در سنین پایین‌تر از متوسط است این زودرسی ممکن است به صورت طبیعی و بدون آموزش ویژه‌ای رخ دهد اما گاهی اوقات نیاز به راهنمایی و حمایت از سوی خانواده و مربیان دارد (14, 15). همچنین کودکان هنرمند دیداری کیفیت کار بچه‌های بزرگتر را نشان می‌دهند و مراحل مختلف نقاشی را به سرعت طی می‌کنند (5, 6). نشانه رفتاری دیگر کودکان هنرمند نیز می‌تواند توانایی تمرکز بالا بر یک مسئله هنری در طولانی مدت باشد زیرا فعالیت‌های هنری اغلب نیازمند تمرکز و تفکر خلاقانه است (16, 17). ممکن است کودک هنرمند برای نشان دادن نکته یا موضوع خاصی از نقاشی استفاده کند، نقاشی برای هنرمند با استعداد دیداری مانند صحبت کردن یا نوشتن برای دانش آموز با استعداد کلامی است (18). در این راستا پژوهشگران نیز ویژگی‌هایی را که در آثار هنری کودکان با استعداد هنرهای دیداری یافت می‌شود را اشاره کرده اند که شامل واقعیت‌نمایی، استفاده از جزئیات، حافظه دیداری و حرکتی، استفاده از وسایل متنوع و نقش آفرینی خلاقانه می‌شوند (19, 20). هوش هنرمندان تجسمی هوش فضایی نامیده می‌شود (21, 22) اما مطالعات جدیدتر این نظریه را مطرح کرده اند که هنرمندان تجسمی دارای هوش بصری خاصی هستند یا ویژگی‌های گرافیکی را به صورت بصری در هنگام دیدن مناظر، اشیاء فیزیکی و انسان‌ها تشخیص می‌دهند (21). این هوش بصری پیش بینی کننده هنر و طراحی بصری، توانایی ترسیم به صورت نمایشی و پردازش زیبایی شناختی اطلاعات است (5, 6). استعداد هنرهای تجسمی گاهی از طریق نسل‌ها در خانواده‌ها جریان دارد. به عنوان مثال، کالدرها، رنوارها، وایتز، پیکاسوس، اوکیف و اوتریلوها نسل در نسل هنرمند بودند. با این حال، هنرمندان دیگر بدون داشتن پیوند خانوادگی یا نسل، به مقامی دست یافته‌اند (5, 6). در مدرسه، هنرمندان تجسمی اغلب دانش آموزان عالی‌دانشگاهی نبودند، اما اغلب به عنوان هنرمند کلاس شناخته می‌شدند. معلمان از آن‌ها می‌خواستند مجموعه بسازند، پوستر طراحی کنند، خبرنگار را به تصویر بکشند و... (23). همچنین آن‌ها در مدرسه استعداد‌های فوق‌العاده شان را با کمک ابزار خاصی (مداد، رنگ روغن، سرامیک و...) به نمایش می‌گذارند و در برخی حوزه‌های خاص مانند: (حرکت، فضا، ضرباهنگ یا رنگ‌ها)، دارای حساسیت ویژه و رشد یافته هستند (24). زندگی خانگی هنرمندان متنوع می‌باشد، زندگی نامه‌هایی که به شرح دوران کودکی هنرمندان می‌پردازد، نشان می‌دهد که همیشه در خانه

زمینه مساعدی برای ظهور استعداد کودک وجود داشته است. والدین غالباً جزو اولین مربیان کودک خود هستند و اغلب خودشان نیز خالق یک اثر هنری یا هنرمند بوده اند. گاهی پدران، زمانی که می‌خواستند پسران هنرمند بصری شوند ناامید می‌شدند. ناامیدی برای خانواده‌های هنرمندان زن چندان بزرگ نبود (25). میرزا بزرگ، پدر کمال الملک که خود نیز مانند پدرانش دارای پیشه نقاشی بود بعد از فراغت یافتن فرزندش کمال الملک از تحصیلات ابتدایی او را با پسر دیگرش ابو تراب که سه سال بزرگتر از برادر خود بود به تهران در دارالفنون در رشته نقاشی، فرستاد. و یا پدر استاد فرشچیان که مردی هنردوست بود با توجه به اشتیاق فرزند به هنر نقاشی او را به هنرستان هنرهای زیبای اصفهان فرستاد (26). زنان در هنر به دلیل تعصبات جنسیتی در جریان اصلی هنرهای زیبا با چالش‌هایی روبرو شده‌اند که موانعی برای توسعه و شناخت هنر آن‌ها ایجاد کرده است. این تبعیض‌ها می‌تواند شامل عدم دسترسی به آموزش‌های هنری، عدم اعتبار و شهرت برای اعمال هنری زنان، و حتی عدم توجه به ارزش هنر زنان در بازار هنر باشد (27). نگرش جامعه و فرهنگ می‌تواند تأثیر بسیار زیادی بر زنان هنرمند داشته باشد. در برخی جوامع، زنان هنرمند به عنوان نماد قدرت، زیبایی و خلاقیت شناخته می‌شوند و از آنجا که این نگرش مثبت است، زنان انگیزه بیشتری برای پیشرفت و توسعه دارند. این باعث می‌شود که زنان هنرمند بتوانند بهتر و با اعتماد به نفس‌تر خود را به جامعه نشان دهند. ولی در برخی جوامع دیگر، زنان هنرمند ممکن است با تبعیض و تحقیر روبرو شوند و احتمالاً موانعی برای پیشرفت و توسعه خود داشته باشند. این نگرش منفی می‌تواند باعث کاهش اعتماد به نفس و انگیزه زنان هنرمند شود و آن‌ها را از تلاش برای رسیدن به هدف‌های خود منع کند. طالع پسند و شهبازی (۱۳۹۷) در مطالعات خود به تفاوت‌های جنسیتی در ویژگی‌های شخصیتی هنرمندان اشاره کردند به زعم آن‌ها در گشودگی به تجربه بین زنان و مردان تفاوت معناداری وجود داشت و در صداقت، وظیفه‌شناسی، هیجان‌پذیری، سازگاری و برون‌گرایی تفاوتی یافت نشد (28). در پژوهش‌های انجام شده ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های کنارآمدن در هنرمندان مورد بررسی قرار گرفت که در بین ویژگی‌های شخصیتی، بازبودن به تجربه و توافق‌پذیری و در بین سبک‌های کنارآمدن، خویشتنداری و حل‌مدرانه‌مساله در افراد هنرمند و عادی تفاوت معناداری داشت. در استعداد موسیقی کودکان، تأثیر ژنتیک بر موسیقی موضوعی پیچیده و چندوجهی است. مطالعات دوقلوها نشان داده‌اند که استعداد موسیقایی می‌تواند به‌طور قابل‌توجهی به عوامل ژنتیکی وابسته باشد. دوقلوهای همسان که دارای ژن‌های یکسان هستند، معمولاً توانایی‌های موسیقایی مشابه‌تری نسبت به دوقلوهای ناهمسان نشان می‌دهند. همچنین ویژگی‌های شخصیتی موسیقی‌دان‌ها می‌تواند متنوع باشد؛ اما تحقیقات و مشاهدات نشان داده‌اند که برخی خصوصیات شخصیتی بیشتر در بین موسیقی‌دان‌ها رایج است. این ویژگی‌ها عبارت‌اند از: حساسیت و عاطفه‌مندی، پشتکار و انضباط، استقلال و خودانگیختگی، انگیزه درونی بالا، انعطاف‌پذیری هیجانی و خودآگاهی هیجانی (29). در جنبه شناختی، موسیقی‌دان‌ها معمولاً دارای حافظه قوی هستند که به آن‌ها کمک می‌کند تا قطعات طولانی و پیچیده را به‌خاطر بسپارند. همچنین توانایی حل‌مساله، تمرکز و توجه بالا، خلاقیت و توانایی پردازش شنیداری در

اثر موسیقی دان‌های جوان به چشم می‌خورد (30). موسیقی‌دان‌های جوان اغلب در برنامه‌های موسیقی مدرسه مانند گروه‌های سرود، نوازندگی و... شرکت می‌کنند. حمایت معلمان در تشویق و راهنمایی کودکان بسیار موثر است و شرکت در مسابقات موسیقی و اجراهای مدرسه فرصتی برای نمایش توانایی‌ها و دریافت پاسخ‌های سازنده فراهم می‌کند (31). فرهنگ‌های مختلف ممکن است دیدگاه‌های متفاوتی نسبت به نقش‌های جنسیتی در موسیقی داشته باشند. در برخی جوامع، زنان و مردان به‌طور یکسان در موسیقی فعالیت می‌کنند، در حالی که در برخی دیگر ممکن است محدودیت‌هایی وجود داشته باشد (32).

با توجه به اهمیت مولفه‌های مهم و تاثیرگذار هرم رشد استعداد پیرتو در اهمیت کشف استعداد هنر تجسمی و موسیقی در دوران کودکی اولیه و مطالعات اندک در زمینه تدوین الگوی کشف و پرورش استعداد هنر تجسمی کودکان ضروری به نظر می‌رسد که با استفاده از روش کیفی و به صورت عمیق به بررسی و واکاوی ابزارهای کشف استعداد (طراحی چک لیست) و تدوین فعالیت‌ها و بازهای مخصوص استعداد هنر و موسیقی برای والدین انجام گیرد. همچنین بر طبق بررسی‌های انجام شده، در ایران پژوهشی در زمینه تدوین الگوی کشف و پرورش استعداد هنر مبنی بر هرم رشد استعداد پیرتو بر روی کودکان سنین پیش از دبستان انجام نشده است؛ لذا هدف این پژوهش تدوین الگوی کشف و پرورش استعداد هنر تجسمی مبنی بر هرم رشد استعداد پیرتو برای کودکان پیش از دبستان (۴-۶ سال) است. به عبارت دیگر پژوهش حاضر در پی پاسخگویی به این سوالات است که ابزارهای کشف و فعالیت‌ها و بازی‌های مخصوص استعداد هنر استعداد هنر تجسمی مبتنی بر هرم رشد استعداد پیرتو چه ساختار و مؤلفه‌هایی را داراست؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر با استفاده از رویکرد کیفی و روش تحلیل مضمون براون و کلارک (۲۰۰۶) انجام شد. این پژوهش با بهره‌گیری از دو ابزار روش کتابخانه‌ای (تحلیل متون) و مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته، به تحلیل مضمون دقیق موضوع "کشف و پرورش استعداد هنر تجسمی و موسیقی کودکان ۴ تا ۶ سال بر اساس هرم رشد استعداد پیرتو" پرداخته است.

ابزار گردآوری اطلاعات در این پژوهش سندکاوی، متون نظری و پیشینه‌هایی بودند که بتواند اطلاعات و داده‌های کامل‌تری در جهت پاسخ به سؤالات تحقیق فراهم نماید بدین منظور کلیه منابع نوشتاری مرتبط با کشف (طراحی چک لیست) استعداد و پرورش (فعالیت‌ها و بازی‌های) استعداد هنر تجسمی و موسیقی کودک مبتنی بر هرم رشد استعداد پیرتو مورد بررسی قرار گرفت. برای پایگاه‌های اطلاعات داخلی (SID, Magiran, IranDoc, IranMedex) با کلید واژه‌های "رشد استعداد کودکان"، "کشف استعداد"، "پرورش استعداد"، "هرم رشد استعداد پیرتو"، "استعداد هنر دیداری"، "استعداد موسیقی"، بدون بازه زمانی جمع‌آوری شد. کلید واژه‌ها با و بدون گیومه جست و جو و با استفاده از عملگرهای AND و OR با یکدیگر ترکیب شدند. و این فرآیند تا زمانی ادامه پیدا

کرد که داده‌ها به حد اشباع تکرار داده‌های قبلی رسید که در این مرحله ادامه روند مطالعه متون متوقف شد. بنابراین داده‌ها با بررسی تعداد ۱۲۰ منبع نوشتاری به اشباع رسید که معیاری برای نشان دادن کفایت حجم نمونه است زیرا معیار اشباع به معنای تکرار داده‌های قبلی است. قلمرو تحقیق به لحاظ زمانی شامل متون نظری و پژوهش‌هایی است که از سال ۲۰۰۷ تا سال ۲۰۲۳ انجام شده‌اند. فرآیند گردآوری داده‌ها در طول یازده ماه انجام شد.

در قسمت مصاحبه از طراحی مطالعه کیفی، از روش مصاحبه عمیق نیمه ساختاریافته با دو گروه والد و مربیان متخصص هر استعداد استفاده شد. انتخاب افراد برای مصاحبه بر اساس اهداف پژوهش و روش نمونه‌گیری هدفمند صورت گرفت. و در ادامه از نمونه‌گیری گلوله برفی برای ادامه مصاحبه از مربیان استفاده گردید؛ به طوری که افرادی که برای مصاحبه انتخاب شدند، افراد دیگری را معرفی نمودند. در این روش، افرادی انتخاب شدند که تجربه یا دانش کافی در مورد موضوع تحقیق را داشتند. بلافاصله پس از پایان هر مصاحبه، مکالمات پیاده‌سازی گردیده و وارد نرم افزار MAXQDA نسخه ۲۰۱۰ گردید. سپس کدگذاری باز صورت گرفت و ایده‌های کلیدی و درون مایه‌های اصلی شناسایی، استخراج و کدگذاری شد. تحلیل مضمون برای طبقه‌بندی کدهای باز و استخراج مفاهیم مورد استفاده قرار گرفت.

روش تحلیل مضمون با هدف شناسایی، تحلیل و گزارش الگوها یا "مضامین" در داده‌های به دست آمده از تحلیل متون و مصاحبه با والین و مربیان به کار گرفته شد. در مرحله اول ابتدا با خواندن مکرر داده‌ها (مثل مصاحبه‌ها، یادداشت‌ها و...) با محتوای آن‌ها آشنا شده. هدف این مرحله این بود که ایده‌ها و مفاهیم اولیه‌ای را که ممکن بود بعداً به مضامین تبدیل شوند، شناسایی شوند. در مرحله دوم بخش‌هایی از داده‌ها که مهم بودند، به صورت کدهای ابتدایی مشخص شدند. کدها نمایانگر مفاهیمی بودند که به نوعی به پرسش‌های پژوهش پاسخ می‌دادند. کدها می‌توانستند یک جمله، عبارت یا حتی یک کلمه باشند که به موضوع یا مسئله‌ای خاص اشاره داشتند. پس از ایجاد کدهای اولیه، به دنبال گروه‌بندی کدها در دسته‌های بزرگ‌تر به نام "مضامین" بوده. این مضامین از درون داده‌ها استخراج شدند و نمایانگر مفاهیم کلی‌تر بودند. به بیان دیگر، این مرحله شامل طبقه‌بندی و سازمان‌دهی کدهای مختلف تحت عناوین بزرگ‌تر یا مضامین بود. در مرحله بعد، مضامین اولیه مورد بازبینی و ارزیابی قرار گرفتند تا مشخص شود که آیا این مضامین واقعاً نمایانگر محتوای داده‌ها هستند یا خیر. اگر نیاز بود، مضامین بازبینی و اصلاح می‌شدند و برخی از آن‌ها ممکن بود با یکدیگر ادغام شوند یا به دسته‌های جدید تقسیم شوند. پس از بازبینی، برای هر مضمون تعریف دقیق و منحصر به فردی ارائه شد و یک نام مناسب انتخاب گردید که به خوبی مفهوم آن مضمون را نشان می‌داد. هدف این بود که هر مضمون به روشنی قابل فهم و متمایز از دیگر مضامین باشد. در مرحله پایانی، نتایج تحلیل در قالب گزارش نهایی ارائه شدند. در این گزارش، مضامین اصلی شناسایی شده به همراه توضیحات و نمونه‌های متنی ارائه گردید تا خواننده بتواند بهتر مفهوم هر مضمون را درک کند.

رشد استعداد یک جریان و فرآیندی است که شامل زمینه سازی، کشف، پرورش و هدایت می‌شود و همزمان این مولفه‌ها به موازات یکدیگر پیش می‌روند و بر روی هم تاثیرگذار هستند.

پس از بررسی متون و استخراج کدها و تجزیه و تحلیل آنها، ۲ موضوع شامل کشف و پرورش استعداد هنر تجسمی و موسیقی، انتخاب شدند. مضامین رشد استعداد هنر تجسمی (کشف) شامل ۱۳ تم اصلی و ۵۰ تم فرعی بودند: تم‌های اصلی شامل (۱) جزئی گرای، (۲) آشنایی با تکنیک‌ها و ابزارهای نقاشی، (۳) مهارت جسمی، قدرت و تعادل، (۴) تسلط بر رنگ شناسی و ترکیب رنگ‌ها، (۵) درک عمیق از ترکیبات تصویری، (۶) خلاقیت و ابتکار، (۷) توانایی طراحی و ترسیم، (۸) قدرت مشاهده، (۹) صبر و استمرار، (۱۰) - احساسات (۱۱) تجسم و تخیل (۱۲) برقراری ارتباط (۱۳) ذوق و قریحه هنری بودند. پرورش استعداد هنر تجسمی شامل ۲۲ تم اصلی و ۴۶ تم فرعی کشف و تدوین گردید. تم‌های اصلی شامل (۱) علاقه، (۲) کشیدن نقاشی‌های زیبا و حرفه‌ای، (۳) جزئی نگر، (۴) حافظه دیداری، (۵) تمرین طولانی مدت با وسایل مختلف و متنوع، (۶) ساختن شکل‌های جدید با اشکال و خطوط، (۷) توجه به نقش و نگارهایی بدون معنا در فضا، (۸) نقاشی کردن شبیه بزرگسالان (۹) داشتن ایده (۱۰) علاقه به شنیدن انواع داستان‌ها (۱۳) تخیل قوی (۱۴) لذت بردن از بودن در طبیعت (۱۵) ساخت آثار هنری (۱۶) مهارت در حرکات ظریف و درشت بدنی (۱۷) تمرکز بر یک فعالیت هنری (۱۸) استفاده از نقاشی برای نشان دادن نکته یا موضوع خاصی (۱۹) تشخیص انواع رنگ‌ها (۲۰) تاب آوری (۲۱) خلاقیت (۲۲) ماجرا جو بودن بودند. همچنین کشف استعداد موسیقی شامل ۱۰ تم اصلی و ۳۸ تم فرعی که شامل: ریتم، ملودی، فرم، ترانه، هارمونی، مهارت حرکتی، مهارت شنیداری، توجه و تمرکز، خلاقیت و علاقه بودند. پرورش استعداد موسیقی شامل: ۱۰ تم اصلی و ۳۰ تم فرعی بودند. تم‌های اصلی شامل: گوش دادن، آموزش موسیقی، شرکت در کنسرت‌ها، بازی‌های موسیقایی، خلاقیت و ایجاد موسیقی، معرفی موسیقی، داستان گویی و موسیقی، حافظه و موسیقی، تشویق به شرکت در مسابقات، ترکیب موسیقی با سایر هنرها بودند.

جدول ۱. تحلیل مضمون رشد استعداد موسیقی بر اساس روش براون و کلارک

کد مفهوم	شرح واژه	تم فرعی	تم اصلی
۱	راه رفتن و صحبت کردن کودکان به صورت ریتمیک است	راه رفتن و صحبت به صورت ریتمیک	کشف مضامین استعداد موسیقیکشف مضامین استعداد موسیقی
۲	برخی از جملاتی را که قصد حفظ کردن و یادگیری آن را دارند، به صورت آهنگین و ریتمیک می‌خوانند	یادگیری به صورت آهنگین و ریتمیک	مضامین استعداد موسیقی
۳	در تشخیص ریتم‌ها، الگوها و زیر و بم در موسیقی خوب عمل می‌کند	تشخیص سریع ریتم‌ها و الگوها در موسیقی	مضامین استعداد موسیقی
۴	خیلی وقت‌ها با انگشتان دست روی میز ضرب می‌گیرند	ضرب گرفتن با انگشتان روی میز	

۵	به حفظ اشعار و آهنگ‌ها و هر چه که ریتمیک باشد، علاقه مند هستند. علاقه به حفظ اشعار و آهنگ‌ها به صورت ریتمیک	
۶	در تنهایی بعضی اوقات آواز می‌خواند	آواز خواندن در اکثر اوقات ملودی
۷	از صدای خوبی برای خواندن برخوردار است	تن صدای خوب برای خواندن
۸	خواندن آوازهای پیچیده بدون نقص و اشتباه	خواندن آواز بدون نقص و اشتباه
۹	تقلید صدا و لحن دیگران برایشان آسان است و نیازی به تمرین ندارند.	تقلید آسان لحن و صدای دیگران
۱۰	ناخودآگاه با خودش آهنگ‌ها را زمزمه می‌کند.	زمزمه کردن آهنگ‌ها
۱۱	عشق در خواندن آهنگ‌های آشنا دارد	علاقه زیاد در خواندن آهنگ‌های متفاوت
۱۲	محتوای موسیقی‌ها را به راحتی تشخیص می‌دهد	تشخیص سریع محتوای فرم موسیقی
۱۳	ژانرهای مختلف موسیقی همچون کلاسیک، پاپ و... را متوجه می‌شود	تشخیص ژانرهای مختلف موسیقی
۱۴	به طیف وسیعی از سبک‌های موسیقی ایرانی و خارجی علاقه دارند	علاقه به طیف وسیعی از سبک‌ها
۱۵	شعرهای گوناگون از خود می‌سراید	سرایدن اشعار مختلف از خود ترانه
۱۶	شعرها و ترانه‌های متفاوت و سختی را از حفظ می‌کند	حفظ شعرها و ترانه‌ها
۱۷	گاهی جملات روزمره را به صورت شعر می‌خواند	خواندن جملات به شعر
۱۸	توانایی تشخیص نت اشتباه را دارد	تشخیص نت اشتباه
۱۹	تم خاص صدای یک ساز را به راحتی تشخیص می‌دهد	تشخیص سازها
۲۰	از بین آهنگ‌های بسیاری صدای یک ساز خاص را به راحتی و وضوح تشخیص دهند	قدرت شنیداری بالا در آهنگ‌ها
۲۱	قادر به تشخیص یک صدا در میان انبوهی از صداها می‌باشند	تشخیص صداها به راحتی
۲۲	مهارت بالا در تشخیص زیر و بم	مهارت بالا در تشخیص زیر و بم
۲۳	از رقصیدن و آواز خواندن لذت می‌برند	لذت از آواز خواندن
۲۴	در نواختن چند ساز مهارت دارند و به راحتی آن‌ها را می‌نوازند	مهارت در نواختن چند ساز
۲۵	جهت یادگیری سوت می‌زنند یا با پا ضرب می‌زنند	ضرب گیری با پا
۲۶	از هماهنگی حرکات بدنی همچون دست و پاهای بالایی برخوردارند	هماهنگی حرکات بدنی بالا
۲۷	: به راحتی قادر به شنیدن و تشخیص الگوها هستند	تشخیص الگوها
۲۸	حافظه شنیداری قوی دارند	حافظه شنیداری قوی
۲۹	نسبت به سروصدا حساس هستند.	حساس نسبت به انواع صداها
۳۰	تمرکز و دقت بالا در یادگیری انواع موسیقی دارند	تمرکز بالا در یادگیری
۳۱	تمرکز و دقت بالا در نواختن موسیقی بدون اشتباه	تمرکز بالا در نواختن
۳۲	به الگوهای تکرار شونده دقت می‌کنند و به سرعت این الگوها را کشف و ضبط می‌کنند./	دقت به الگوهای تکرار شونده
۳۳	آن‌ها حتی راحت‌تر می‌توانند ریتم‌های آهنگین جدید و زیبایی در ذهن خود خلق کنند	خلق ریتم‌های آهنگین خلاقیت

۳۴	با تشخیص لحن و زیر و بمی صدا می‌تواند کاراکتری متفاوت و اثرگذار خلق کاراکترهای متفاوت خلق کند	خلق کاراکترهای متفاوت
۳۵	در هر فرصتی و با هر وسیله‌ای هر چند ناشیانه آهنگ می‌سازد.	نواختن آهنگ با هر وسیله
۳۶	تمایل به گذراندن درس‌های موسیقی یا نواختن یک آلت موسیقی	علاقه به موسیقی به صورت علاقه آکادمیک
۳۷	علاقه خاصی به آهنگ و موسیقی و صداها حتی صدای طبیعت نشان می‌دهند.	علاقه به صداها طبیعت
۳۸	برای بیان انواع احساسات و هیجانات خود تمایل دارند از موسیقی یا اشعار استفاده کنند.	علاقه انتخاب موسیقی برای بیان احساسات.

جدول ۲. تحلیل مضمون پرورش استعداد موسیقی بر اساس روش براون و کلارک

کد مفهوم	شرح واره	تم فرعی	تم اصلی
۱	زمانی اتفاق می‌افتد که موسیقی به عنوان پس زمینه پخش می‌شود و کودک بدون تمرکز به آن گوش می‌دهد.	گوش دادن غیر فعال	گوش دادن
۲	کودک با تمرکز و توجه کامل به موسیقی گوش می‌دهد و به جنبه‌های مختلف آن دقت می‌کند	گوش دادن فعال	پرورش مضامین استعداد موسیقی
۳	انتخاب ساز بستگی به علاقه و قابلیت‌های فیزیکی کودک دارد. سازهای مختلف چالش‌های خود را دارند.	نوع ساز	آموزش موسیقی
۴	یادگیری اصول تئوری موسیقی مانند نت خوانی، ریتم و... اولین قدم در آموزش ساز است.	آموزش مبانی موسیقی	
۵	شناخت ساز، نحوه نگهداری و تنظیم آن و یادگیری تکنیک‌های اولیه نواختن بسیار مهم است.	آموزش عملی موسیقی	
۶	مهم است کنسرتی انتخاب شود که مناسب سن و علاقه کودک است.	انتخاب کنسرت مناسب	شرکت در کنسرت‌ها
۷	کودکان می‌توانند نحوه عملکرد هنرمندان روی صحنه، تعامل با مخاطبان و اجرای زنده را مشاهده کنند.	آشنا شدن با خواننده‌ها از نزدیک	
۸	استفاده از ابزارهای موسیقی ساده مانند طبل یا سازهای کوبه‌ای به کودکان کمک می‌کند تا با اصول اولیه موسیقی آشنا شوند.	بازی با ابزارهای موسیقی	بازی‌های موسیقایی
۹	بازی‌هایی که نیاز به حرکت هماهنگ با موسیقی دارند. مانند رقص یا بازی‌های ریتمیک	بازی‌های موزیکال	
۱۰	شرکت در کلاس‌های موسیقی گروهی مانند گروه‌های کر یا گروه‌های نواختن	مشارکت در گروه‌های موسیقی	
۱۱	بازی‌هایی که کودکان را تشویق به نواختن با دیگران می‌کند.	بازی‌های تعاملی موسیقی	
۱۲	با ابزارهای موسیقی یا حتی صداها طبیعی، ملودی‌ها و یا آهنگ‌های ساده بسازند.	ساخت ملودی‌های ساده	خلاقیت و ایجاد موسیقی
۱۳	نرم افزارها و اپلیکیشن‌های آموزشی موسیقی می‌توانند به کودکان کمک کنند تا با اصول ترکیب موسیقی آشنا شوند.	استفاده از نرم افزارهای موسیقی	
۱۴	کودکان می‌توانند با کمک مربیان خود یاد بگیرند چگونه به صورت مستقل درباره موسیقی فکر کنند.	آموزش تفکر موسیقی	
۱۵	آشنایی با انواع مختلف موسیقی مانند کلاسیک، پاپ، جاز و... می‌تواند دایره موسیقایی کودک را گسترش دهد.	متنوع سازی ژانرها	معرفی موسیقی
۱۶	آواز خواندن همراه با کودک حتی اگر به صورت ساده و ملودیک باشد می‌تواند به مهارت شنیداری و زبانی کودک کمک کند.	آواز خواندن و ریتم سازی	

			کودکان می‌توانند با دست زدن و ضربه زدن به اشیاء یا استفاده از ابزارهای تمرین ریتم و ضرب ساده ریتم‌ها را تمرین کنند.	۱۷
پرورش مضامین استعداد موسیقی	داستان گویی و موسیقی	ترکیب داستان با موسیقی	والدین می‌توانند با ترکیب داستان و موسیقی تخیل کودکان را تحریک کنند	۱۸
		استفاده از موسیقی برای بیان داستان	کودکان می‌توانند تشویق شوند که با استفاده از سازها و صداها، داستان‌های کوتاه خلق کنند.	۱۹
		آشنایی با آثار موسیقایی داستان‌محور	برخی از آثار موسیقی کلاسیک و معاصر به صورت داستان‌محور نوشته شده‌اند. آشنایی با این آثار و شنیدن آن‌ها می‌تواند به کودکان کمک کند تا ارتباط بین موسیقی و روایت را درک کنند.	۲۰
	حافظه و موسیقی	حفظ کردن ملودی‌ها	حفظ کردن ملودی‌ها و قطعات کوتاه موسیقی است. این تمرین به کودکان کمک می‌کند تا حافظه شنیداری و بازآفرینی موسیقی را تقویت کنند.	۲۱
		بازی‌های حافظه موسیقی	بازی‌هایی که در آن‌ها کودکان باید صدای سازها یا نت‌ها را با هم تطابق دهند، به تقویت حافظه شنیداری کمک می‌کنند	۲۲
		تمرینات شنوایی	تمرین‌هایی که شامل تشخیص و بازآفرینی صداها و ملودی‌ها هستند، می‌توانند به تقویت حافظه موسیقایی کمک کنند	۲۳
		بازی‌های حفظ ملودی	بازی‌هایی که از کودکان می‌خواهند تا یک ملودی را گوش دهند و سپس آن را بازخوانی یا بازنواختن کنند	۲۴
	تشویق به شرکت در مسابقات	حضور در جشنواره‌های موسیقی	جشنواره‌های موسیقی و هنری فرصت‌های خوبی برای نمایش استعداد‌های کودکان و آشنایی با فرهنگ‌های مختلف فراهم می‌کنند.	۲۵
		شرکت در مسابقات موسیقی	شرکت در مسابقات موسیقی، چه به صورت فردی و چه در گروه، می‌تواند به کودکان انگیزه بیشتری برای یادگیری و تمرین بدهد.	۲۶
	ترکیب موسیقی با سایر هنرها	نقاشی همراه با موسیقی	کودکان می‌توانند به هنگام شنیدن موسیقی، احساسات و تفکرات خود را از طریق نقاشی یا هنرهای تجسمی بیان کنند	۲۷
		پروژه‌های چندرسانه‌ای	ایجاد پروژه‌های چندرسانه‌ای که موسیقی را با تصاویر، فیلم‌ها یا تئاتر ترکیب می‌کند، می‌تواند به کودکان کمک کند تا موسیقی را به عنوان بخشی از یک تجربه هنری جامع ببینند.	۲۸
		ترکیب شعر و موسیقی	کودکان می‌توانند شعرهایی که خود نوشته‌اند را به صورت آهنگ‌های ساده اجرا کنند	۲۹
		قصه گویی و موسیقی	کودکان می‌توانند داستان‌های کوتاهی بنویسند و برای آن‌ها موسیقی بسازند	۳۰

جدول ۳. تحلیل مضمون کشف استعداد هنرهای دیداری بر اساس روش براون و کلارک

کد مفهوم	شرح واژه	تم فرعی	تم اصلی
۱	مهارت و آشنایی عمیق با روش‌ها فنون و تکنیک‌های مختلف نقاشی	تسلط بر تکنیک‌های مختلف نقاشی	آشنایی با تکنیک‌ها و کشف مضامین ابزارهای نقاشی
۲	استفاده مناسب و موثر از ابزارهای نقاشی به طوریکه کودک می‌تواند ایده‌ها و احساسات خود را به تصویر بکشد.	استفاده بهینه از ابزارهای نقاشی	استعداد نقاشی
۳	کودک توانایی بازتاب دقیق طبیعت و موضوعات اطرافش را در نقاشی هایش دارد.	توانایی نمایش چشم‌اندازها و پرتوها به صورت واقعی	
۴	کودک از انواع ابزارها جهت نشان دادن ضخامت‌های اشکال در نقاشی استفاده می‌کند.	استفاده از ابزارهای مختلف برای ایجاد تنوع در ضخامت	

۵	کودک توانایی انتخاب و استفاده از سطوح و پایه‌های مناسب برای نقاشی مانند کاغذ، بوم و رویه‌های مخصوص برای نقاشی کردن را دارد.	توانایی انتخاب و استفاده از سطوح و پایه‌های مناسب برای نقاشی
۶	کودک به جزئیات مختلف تصویر، مانند ریزه کاری‌ها با دقت توجه می‌کند.	دقت در توجه به جزئیات جزئی نگر
۷	کودک توانایی تشخیص جزئیات مختلف تصویر را داشته و می‌تواند آن‌ها را به تصویر بکشد.	توانایی تشخیص و انتقال تفصیل
۸	با توجه به جزئیات کوچک و دقیق کودک می‌تواند عمق و واقعیت تصویر را افزایش دهد.	توانایی در ایجاد عمق و واقعیت
۹	استفاده از روش‌ها، فنون و تکنیک‌های خاصی است که به کودک امکان می‌دهد برای ایجاد اثرات خاص در نقاشی هایش از آن استفاده کند.	استفاده از تکنیک‌های خاص
۱۰	توانایی بهره‌مندی از هماهنگی دیداری و دستی برای ترکیب و ترسیم اشکال و تصاویر به دقت و تعادل	توانایی بهره‌مندی از هماهنگی دیداری و دستی مهارت جسمی، قدرت و تعادل
۱۱	تنظیم فشار و حرکات دستی به صورت کنترل شده برای ایجاد لایه‌ها	تنظیم فشار و حرکات دستی
۱۲	انعطاف‌پذیری و توانایی حرکت در حالت‌ها و زوایای مختلف برای دست‌یابی به جزئیات و زوایای مختلف نقاشی	انعطاف‌پذیری
۱۳	قدرت پایداری و استقامت در حالت‌های مختلف نشسته یا ایستاده برای مدت‌های طولانی	قدرت پایداری و استقامت
۱۴	کودک قابلیت تشخیص و تفکیک بین رنگ‌های مختلف را در نقاشی دارا می‌باشد.	توانایی تشخیص انواع رنگ‌ها
۱۵	کودک دانش و فهم نحوه استفاده از رنگ‌ها در نقاشی کردن را دارد.	آشنایی با رنگ شناسی و ترکیب رنگ‌ها
۱۶	انتخاب و استفاده از رنگ‌ها به شیوه‌ای که با موضوع یا مضمون نقاشی هماهنگ باشد. از جمله تطبیق با فضا، نور محیط و موضوعات طبیعی و انسانی	تطبیق رنگها با موضوعات مختلف نقاشی
۱۷	استفاده از تنوع رنگی که حاوی احساسات و انرژی‌های مختلفی هستند.	استفاده از رنگ‌های داغ و سرد به صورت تعادلی
۱۸	توانایی کودک در ترسیم و ایجاد تأثیرات مختلف با استفاده از نور و سایه است.	مهارت در استفاده از اثرات نور و سایه
۱۹	توانایی کودک در به خاطر سپردن و بازآفرینی تصاویر به دقت بر اساس آنچه که دیده است.	حافظه دیداری
۲۰	توانایی کودک در تجزیه و تحلیل اشیاء به اجزای مختلف و درک عمیق از هر یک از آنها.	قدرت تحلیل و درک اجزای تصویری
۲۱	توانایی کودک در تشخیص و درک اختلافات و تفاوت‌ها موجود در ترکیبات مختلف صحنه‌ها و اشیاء.	تشخیص و درک تفاوت‌ها در ترکیب‌های تصویری
۲۲	مهارت در تفسیر و درک نحوه استفاده از تنوع اندازه و فاصله.	مهارت در تفسیر و درک
۲۳	ایجاد اشکال و الگوهای جدید با استفاده از ترکیبات مختلفی از خطوط و اشکال هندسی	ساختن شکل‌های جدید با اشکال و خطوط
۲۴	داشتن تنوع و انواع مختلفی از موضوعات/ سبک‌ها و الهام بخش‌ها برای نقاشی‌ها است.	داشتن ایده‌های بسیار در مورد نقاشی
۲۵	علاقه به یک اثر هنری جدید بدون شباهت به آثار دیگران	آثار منحصر به فرد

تسلط بر رنگ شناسی و ترکیب رنگ

درک عمیق از ترکیبات تصویری

۲۶	توانایی برخورد با چالش‌ها و مشکلات در حین فرآیند نقاشی و پیدا کردن راه‌های خلاقانه برای حل آنها.	برخورد با چالش‌ها به صورت خلاقانه
۲۷	ایجاد آثاری که هم از نظر تکنیکی بسیار با کیفیت و دقیق هستند و هم از نظر هنری جذاب.	توانایی طراحی و ترسیم کشیدن نقاشی‌های زیبا و حرفه‌ای
۲۸	استفاده از تکنیک‌ها و سبک‌های پیچیده	نقاشی کردن شبیه بزرگسالان
۲۹	قدرت در درک و بازتاب واقعیت‌های مختلف، نگاه دقیق به جزئیات و ایجاد تعادل بین طبیعت و انسان در نقاشی را دارد.	توانایی ترسیم پرتره و طبیعت و اشیاء
۳۰	توانایی کودک در درک شک و حجم، نور و سایه و ایده‌ها از طریق نقاشی را دارد.	مهارت در ترسیم اشکال واقعی و خیالی.
۳۱	انتقال درست و دقیق تجربیات دیداری و احساسات به صورت تصویری و نقاشی.	انتقال درست و دقیق تجربیات دیداری
۳۲	توانایی تشخیص و درک جزئیات و اطرافیان با دقت و واقع‌گرایی.	توانایی تشخیص و درک جزئیات
۳۳	لذت بردن از بودن در طبیعت و مشاهده آن.	علاقه به مشاهده مناظر
۳۴	توانایی تحمل انتظارات و فشارهایی که ممکن است در اثر نقاشی وارد شود.	نقاشی کردن در اکثر اوقات صبر و استمرار
۳۵	تمرین طولانی مدت با وسایل مختلف و متنوع	علاقه به کار با ابزار مختلف و متنوع
۳۶	تحمل و استقامت در مقابل تکرار و تکرار آن چیزهایی که برای بهبود مهارت‌های نقاشی و انجام تمرین‌های مختلف	استقامت در مقابل تکرار
۳۷	قدرت انتقال و ابراز احساسات شخصی از طریق رنگ‌ها و جزئیات در نقاشی.	قدرت انتقال و ابراز احساسات احساسات
۳۸	توانایی تجسم احساسات مختلف از جمله شادی، غم و...	توانایی تجسم
۳۹	ترکیب احساسات مختلف در یک اثر نقاشی به صورت هماهنگ و هنرمندانه.	ترکیب احساسات
۴۰	مهارت در استفاده از نمادها و نشانه‌های زبان بدن در نقاشی برای انتقال احساسات.	مهارت در استفاده از نمادها
۴۱	توانایی تجسم افکار و احساسات خود از طریق تصاویر و نقاشی.	توانایی تجسم
۴۲	توانایی تجسم و تصویرسازی محتوای دیداری به شکل مرتبط و هنرمندانه در نقاشی.	تصویرسازی محتوای دیداری
۴۳	کودک به شنیدن انواع داستان‌ها به خصوص خیالی علاقه نشان می‌دهد.	علاقه به شنیدن انواع داستان‌ها
۴۴	توجه به نقش و نگارهایی که در فضا بدون معنا پدیدار می‌شود.	توجه به پدیده‌های بی معنا
۴۵	لذت بردن از تعامل با بینندگان و شناخت آن‌ها از طریق نقاشی.	علاقه به ایجاد ارتباط برقراری ارتباط
۴۶	علاقه به ایجاد با ارتباط با هنرمندان متخصص در زمینه خود.	مهارت در ارتباط با سایر هنرمندان
۴۷	مهارت در استفاده از نمادها و نشانه‌ها برای ایجاد ارتباط.	استفاده از نمادها برای ایجاد ارتباط
۴۸	توانایی ارتباط موثر با بیننده و انتقال پیام‌ها و احساسات از طریق نقاشی	ارتباط از طریق نقاشی
۴۹	علاقه وافر به کشیدن نقاشی در اوقات فراغت	علاقه به کشیدن نقاشی ذوق و قریحه هنری
۵۰	لذت بردن از فرآیند خلق در نقاشی و انتقال احساسات به شکل هنری و زیبا	خلق ایجاد اوقات خوش با نقاشی

جدول ۴. پرورش مضامین استعداد هنر دیداری بر اساس روش براون و کلارک

کد مفهوم	شرح واره	تم فرعی	تم اصلی	ا
۱	نشستن در کنار کودک و تشویق او قوت قلب را در کودک بیشتر کرده و با دقت و تلاش بیشتری به این کار می‌پردازد	همراه شدن با کودک	حمایت از علایق کودک	پرورش مضامین
۲	این کار سبب دلزدگی و گاهی خشم نهان می‌شود	عدم پرسیدن سوالات زیاد	حیث نقاشی	استعداد هنر دیداری
۳	شرکت در کلاس‌های جمعی و ارتباط با دیگران به تقویت علاقه کودک کمک خواهد کرد.	شرکت در کلاس‌های جمعی		
۴	استفاده از کاغذهای دیواری بزرگ و پنل‌های ساختمانی توسط والدین برای کودک	-مکان‌های جدیدی برای انجام پروژه‌های هنری بزرگ	کشیدن نقاشی‌های زیبا و حرفه‌ای	
۵	یادگیری و تقویت مهارت نقاشی با راهنمایی و توجه مستمر متخصصان و هنرمندان	آموزش دیدن زیر نظر اساتید و متخصصان		
۶	به کودکان یاد بدهید که اول به‌خوبی نگاه کرده و سپس نقاشی بکشند.	نقاشی مشاهده‌ای	جزئی نگر	
۷	کودکان می‌توانند با دنبال کردن دستورالعمل کشیدن خطوط و شکل‌های ساده، نقاشی را تکمیل کنند	تکمیل نقاشی		
۸	از روش‌های تصویر سازی و روایت داستان‌های مرتبط با تصاویر برای کمک به حفظ و به خاطر سپردن جزئیات تصاویر استفاده شود	استفاده از روش‌های تصویر سازی		
۹	ایجاد یا ترسیم آثار هنری بدون استفاده از مدل یا الگوی خارجی	کشیدن نقاشی بدون الگو	حافظه دیداری	
۱۰	از بازی‌های حافظه و تمرین‌های مرتبط با تصاویر و نقاشی‌ها برای تقویت حافظه دیداری کودکان استفاده شود	بازی‌های حافظه		
۱۱	به کودکان اجازه دهید که علاوه بر نقاشی، با دیگر حوزه‌های هنری مانند عکاسی/ مجسمه سازی و نمایشگری نیز آشنا شوند تا حافظه دیداری تقویت گردد.	ارتباط با دیگر حوزه‌های هنری		
۱۲	استفاده از انواع وسایل مختلف مانند پاستل گچی نرم، مداد رنگی، گچ خیس، رنگ انگشتی، پاستل روغنی	تهیه انواع وسایل مختلف نقاشی	تمرین طولانی مدت با وسایل مختلف و متنوع	
۱۳	همراه کودک از برگ گیاهان یا میوه‌هایی چون پوست انار رنگ طبیعی گرفته شود و کودک با آن‌ها نقاشی بکشند.	-تهیه رنگ‌هایی از طبیعت		
۱۴	تشویق به کشیدن خط‌های افقی و عمودی(سبب می‌شود قدرت بینایی و خلاقیت او افزایش یابد	تشویق به کشیدن خط‌های افقی و عمودی	ساختن شکل‌های جدید با اشکال و خطوط	پرورش مضامین
۱۵	چشم‌های کودک را ببندید و به مداد در دستش اجازه دهید که آزادانه حرکت کند. بعد چشم هایش را باز کنید و تصویر ایجاد شده را گسترش دهید	خط خطی کردن		استعداد هنر دیداری
۱۶	به کودک کمک کنید با استفاده از سه رنگ شکل‌های ساده‌ای مثل مثلث، دایره یا مربع را چندین بار در رنگ‌ها و اندازه‌ها، جهت‌ها و فاصله‌های مختلف بکشند و سپس گسترش دهد	کشیدن شکل‌های خلاقانه از اشکال هندسه	توجه به نقش و نگارهایی بدون معنا در فضا	
۱۷	تماشای آثار هنرمندان به تقویت مشاهده کودک و توجه به اشیاء بی اهمیت کمک می‌کند.	تماشای آثار هنری متفاوت هنرمندان		
۱۸	(ساعت‌هایی را انتخاب کنید که خلوت باشد تا با جمعیت زیادی روبرو نشوید و انتظار نداشته باشید که فرزندتان ساعت‌ها جلوی یک نقاشی بماند و آن را تحسین کند	بازدید از یک موزه هنر	نقاشی کردن شبیه بزرگسالان	

۱۹	اختصاص زمان و انرژی به شیوه‌های جدید در نقاشی کردن جهت تقویت نقاشی شبیه بزرگسالان	ایجاد فرصت برای تمرین شیوه‌های جدید
۲۰	ایجاد یک احساس قوی از اعتماد و اطمینان درونی برای ایده‌های کودک	ایجاد حس اعتماد به نفس - داشتن ایده
۲۱	حمایت و تشویق کودک برای انجام ایده‌ها و پیشنهادهایی که در ذهنشان شکل گرفته	تشویق به اجرایی کردن ایده هایش
۲۲	داستان ساده و کوتاهی تعریف کرده و از کودک خواسته شود آن را نقاشی کند	تبدیل داستان به نقاشی
۲۳	خواندن داستان‌ها و افسانه‌هایی از تاریخ و فرهنگ‌های مختلف برای کودکان	خواندن داستان‌های افسانه ای
۲۴	نقاشی را با کشیدن خطوط مستقیم و منحنی شروع کنید. سپس به کودک کمک کنید که هر یک از این خطوط به کدام قسمت زندگی اش اشاره دارد	کشیدن خطوط مستقیم و منحنی
۲۵	تشویق کودک به ایجاد و ترسیم تصاویر و آثار هنری که از ذهنشان و خلاقیتشان به وجود می‌آید.	کشیدن نقاشی‌های تخیلی
۲۶	کودک به طبیعت می‌رود و با استفاده از ابزارهای نقاشی و اندازه‌ها و رنگ‌ها زیبایی‌ها و جنیبات طبیعت را به تصویر می‌کشد.	نقاشی کردن کودک در طبیعت
۲۷	دیدن و تجربه کردن انواع زیبایی‌ها و اشکال طبیعی مانند کوهستان و دریاها و مراتع مختلف.	مشاهده انواع مناظر در طبیعت
۲۸	نمایشگاه‌های خیابانی، جشنواره‌ها و استودیوهای باز هنری را بررسی کنید	تماشا کردن هنرمندان هنگام ساخت آثار هنری کار
۲۹	از چیزهایی که در واقع وسایل هنری نیستند خلاقیت ایجاد کنند	ابداع از دل اشیاء
۳۰	ارائه راهنمایی‌های موثر و معنی دار به آن‌ها جهت ساخت آثار هنری	راهنمایی کردن و بازخورد سازنده
۳۱	همراه کودک از قسمت‌های مختلف بدن برای کشیدن نقاشی استفاده کنید	نقاشی با اعضای بدن
۳۲	(برای انجام دادن کار هنری در اندازه بزرگ می‌توان از وردنه، قلموهای بزرگ نقاشی، اسفنج، رد دست یا پا و چیزهای دیگر استفاده کرد	کارهای هنری در اندازه بزرگ
۳۳	ارتقاء و تقویت حواس اصلی کودکان شامل حس بینایی/ شنوایی/ لامسه و....	تقویت حواس پنجگانه
۳۴	فرض کنید این قلمو یک مار است حالا آن را طوری روی کاغذ بکش که انگار مار روی آن می‌خزد	ردپای حیوانات
۳۵	به تصاویر کتاب‌ها نگاه و سعی کنید بفهمید که هنرمند از چه تکنیکی برای خلق آن تصاویر استفاده کرده است؟	تمرکز بر یک فعالیت هنری
۳۶	قطره‌های جوهر یا رنگ روی کاغذ بچکانید، کاغذ را خوب تا بزنید و دوباره باز کنید. سعی کنید طرحی را که ظاهر شده با کمک کودک به تصویری مبدل کنید	تمرکز بر یک فعالیت هنری
۳۷	کودک سعی کند احساساتی چون غم ناراحتی شادی نفرت و.... با کشیدن نقاشی نشان دهد	استفاده از نقاشی برای نشان دادن نکته یا موضوع خاصی
۳۸	کودک سعی کند سریع و بدون از دست دادن کم‌ترین زمان کاغذ نقاشی را تا حد امکان بارنگ‌های مختلف و متنوع پر کند	تشخیص انواع رنگ‌ها
۳۹	کودک نقاشی را با یک رنگ بکشد و سپس آن را با رنگ دیگری مخلوط کرده تا رنگ جدیدی به دست آورد	ترکیب رنگ‌ها
۴۰	کودکان تشویق شوند که از رنگ‌ها و فنون مختلف نقاشی کردن استفاده کنند و به تجربه بپردازند بدون اینکه نگران نتیجه نهایی باشند	تشویق به تجربه

۴۱	کودکان تشویق شوند تا از موضوعات و ایده‌های خود برای نقاشی استفاده کنند.	تشویق به خلاقیت
۴۲	استفاده از مواد هنری معمولی به شیوه‌های جدید	استفاده از مواد هنری معمولی خلاقیت
۴۳	در ساحل یا جنگل به دنبال اشیایی بگردید و آن‌ها را به خانه بیاورید تا فرزندتان بتواند آن‌ها را به صورت کولاژ یا مجسمه درآورد	به شیوه‌های جدید ساختن مجسمه از دل طبیعت
۴۴	همراه کودک با کشیدن رنگ‌ها، شکل‌ها، خطوط و تصاویر مختلف، تضاد را در نقاشی به کودک نشان دهید. مثلا سبکی و سنگینی، بلندی و کوتاهی و....	رنگ‌های متضاد ماجرا جو بودن
۴۵	قفسه‌های کتابخانه را برای یافتن کتاب‌های تصویری درباره هنر جست‌وجو کنید و آن‌ها را با هم بخوانید	کتاب‌های تصویری هنری
۴۶	جهت افزایش اطلاعات عمومی کودک در ارتباط با هنر با دیگر هنرمندان محیط اطراف ارتباط داشته باشید.	-ارتباط با هنرمندان

بحث و نتیجه‌گیری

رشد استعداد به عنوان یک سرمایه ارزشمند و منبعی ضروری برای کودکان در قرن بیست و یک محسوب می‌شود که به عنوان ابزاری قدرتمند در جهت بهبود کیفیت زندگی مورد استفاده قرار می‌گیرد. با توجه به شتاب رشد فناوری‌های پیشرفته و ارتقای سطح جوامع مدنی، به نظر می‌رسد کشف و پرورش استعدادهای کودکان در محیط‌های خانگی و آموزشی برای هر جامعه‌ای حیاتی و ضروری باشد (33). بر اساس روش تحلیل مضمون براون و کلارک (۲۰۰۶)، به کشف و شناسایی (ابزارها و چک لیست‌ها) و پرورش (بازی‌ها و فعالیت‌ها) استعدادهای کودکان ۴-۶ ساله بر اساس هرم رشد استعداد پیرتو، دست پیدا شد. در این پژوهش یافته‌ها نشان داد که رشد استعداد هنر شامل ۲ حوزه کشف و پرورش استعداد هنر تجسمی می‌باشد. کشف استعداد هنر تجسمی شامل ۱۳ تم اصلی و ۵۰ تم فرعی بودند. تم‌های اصلی شامل (۱ جزئی‌گرایی، ۲ آشنایی با تکنیک‌ها و ابزارهای نقاشی، ۳ مهارت جسمی، قدرت و تعادل، ۴ تسلط بر رنگ شناسی و ترکیب رنگ‌ها، ۵ درک عمیق از ترکیبات تصویری، ۶ خلاقیت و ابتکار، ۷ توانایی طراحی و ترسیم، ۸ قدرت مشاهده، ۹ صبر و استمرار، ۱۰ - احساسات (۱۱) تجسم و تخیل (۱۲) برقراری ارتباط (۱۳) ذوق و قریحه هنری بودند. پرورش استعداد هنر تجسمی شامل ۲۲ تم اصلی و ۴۶ تم فرعی کشف و تدوین گردید. تم‌های اصلی شامل (۱ علاقه، ۲ کشیدن نقاشی‌های زیبا و حرفه‌ای، ۳ جزئی‌نگر، ۴ حافظه دیداری (۵) تمرین طولانی مدت با وسایل مختلف و متنوع، ۶ ساختن شکل‌های جدید با اشکال و خطوط، ۷ توجه به نقش و نگارهایی بدون معنا در فضا، ۸ نقاشی کردن شبیه بزرگسالان (۹) داشتن ایده (۱۰) علاقه به شنیدن انواع داستان‌ها (۱۳) تخیل قوی (۱۴) لذت بردن از بودن در طبیعت (۱۵) ساخت آثار هنری (۱۶) مهارت در حرکات ظریف و درشت بدنی (۱۷) تمرکز بزرگ فعالیت هنری (۱۸) استفاده از نقاشی برای نشان دادن نکته یا موضوع خاصی (۱۹) تشخیص انواع رنگ‌ها (۲۰) تاب آوری (۲۱) خلاقیت (۲۲) ماجرا جو بودن بودند. به زعم نه‌اوندی (۱۴۰۲) نقاشان به دلیل تمرکز بر جزئیات، رنگ‌ها، نور و سایه‌ها قدرت مشاهده بالایی دارند. آن‌ها توانایی دارند به جزئیات کوچک زندگی توجه کرده و آن‌ها را به شکلی خلاقانه و تازه به

تصویر بکشند (34). این نگرش با یافته پژوهش حاضر مبنی بر مضمون قدرت مشاهده بالا در رشد استعداد هنری کودکان، همسو بود. همچنین رانکو (۲۰۲۱)، در مطالعه خود به تجربه مداوم نقاشان در زمینه هنر که باعث توانایی آن‌ها در مشاهده جزئیات و تفاوت‌های ظاهری می‌شود اشاره کرد. او ادعان داشت این تجربه به نقاشان کمک می‌کند تا با دقت به رنگ‌ها نور و سایه توجه کنند و آن‌ها را به شکلی خلاقانه و تازه به تصویر بکشند که با مضامین جزئی نگر و خلاقیت این پژوهش همسو می‌باشد (35). فرشید نیک (۱۳۹۸)، در پژوهش خود تحت عنوان تحلیل جنبه‌های تفکر خلاقانه در نقاشی کودکان ۳-۵ سال ادعان دارد که نقاشی به آن‌ها اجازه می‌دهد تا از خیال و خلاقیت خود استفاده کنند و احساساتشان را به شکلی زیبا بیان کنند (36). نقاشی کردن می‌تواند به رشد هنری و انتقال احساسات و تقویت خلاقیت آن‌ها کمک کند. یافته‌های این پژوهش با یافته‌های مضامین خلاقیت و تخیل قوی پژوهش حاضر همخوانی دارد. نتایج حاصل از رشد استعداد پژوهش حاضر مبنی بر تسلط کودکان بر رنگ شناسی و ترکیب رنگ‌ها با پژوهش‌های (27, 37) همسو می‌باشد. طبق این پژوهش‌ها کودکان مستعد در زمینه نقاشی باید بتوانند رنگ‌های مناسب را بر اساس موضوع و احساسی که می‌خواهند منتقل کنند، انتخاب کنند. این شامل انتخاب رنگ‌های اصلی و ثانویه، رنگ‌های گرم و سرد، رنگ‌های تیره و روشن و... است (27, 37). همسو با یافته‌های این پژوهش نتایج پژوهش‌های گویگنارد (۲۰۲۰) نشان داد که سطوح بالای خلاقیت به عنوان فرم ویژه‌ای از استعداد هنر کودکان است و بنابراین پتانسیل خلاقیت بهترین مولفه برای تکمیل فرآیند شناسایی استعداد هنری کودکان می‌باشد (38). در همین راستا نورمن و برلینر (۲۰۱۸)، استعداد را شامل سطوح بالای خلاقیت و خلاقیت را نیز قسمتی از رفتارهای مرتبط با استعداد می‌داند (39). پیرتو (۲۰۲۲) بر این باور است که کودکان مستعد در هنر در شکل دادن خود به خود مسائل، انعطاف پذیری در استفاده از اطلاعات، چابکی ذهنی یا فصاحت ایده‌ها، یادگیری سریع مفاهیم جدید، مهارت مشاهده ریزبینانه، عمیق شدن در درک و مهارت ویژه در استفاده از ابزار توانایی خارق‌العاده‌ای از خود نشان می‌دهند (5, 6). همچنین می‌توان به یافته‌های مطالعات حسن پور و همکاران (۱۴۰۰)، اشاره نمود که دریافته‌اند استعداد هنری شامل راه‌های ویژه نگاه کردن و تلاش کردن در خلق آثار هنری متفاوت می‌باشد (40). حاتمی (۱۴۰۱) و قانع و همکاران (۱۳۹۷) معتقدند مهارت‌های ضروری جهت رشد استعداد هنری شامل حافظه دیداری، قدرت بالا در تخیل، ارتباط عمیق با هنر و پشتکار و تعهد است (41, 42). یافته‌های این پژوهش با یافته‌های پژوهش بتی و همکاران (۲۰۱۶) همخوان است که دریافته‌اند انعطاف پذیری و برون‌گرایی پیش‌بینی کننده مثبت برای خلاقیت و تخیل هستند (43). با این وجود، یافته‌های این پژوهش ناهمسو با پژوهش فلمینگ (۲۰۱۹) که مستعدان هنر را افرادی می‌داند که تمایل دارند به تنهایی کار کنند و از طریق کنجکاوی در مورد اینکه در زمینه‌های هنری به مسائلی برخورد خواهند کرد یادگیرندگان مستقل می‌شوند و برای آنان هیچ چیز جالب‌تر از آن نیست که خودشان موضوعی را یاد بگیرند (44). در نتیجه گیری کلی می‌توان به این موضوع اشاره کرد که کشف استعداد هنری در کودکان نیازمند شناخت و ارزیابی دقیق هر یک از این تم‌ها است. ایجاد محیط‌های مناسب آموزشی و حمایتی، تشویق کودکان به ابراز خود، و فراهم‌سازی فرصت‌هایی برای تجربه‌ی آزادانه می‌تواند به رشد و شکوفایی استعدادهای هنری آن‌ها کمک کند. والدین و مربیان می‌توانند با توجه به این تم‌ها، برنامه‌های آموزشی و پرورشی مناسبی را برای کودکان طراحی

کنند و زمینه‌ای را فراهم سازند که هر کودک، با توجه به استعداد و علاقه‌مندی‌های خود، در مسیری مناسب برای رشد هنری قرار گیرد. یافته دیگر این پژوهش کشف استعداد موسیقی بود که شامل ۱۰ تم اصلی و ۳۸ تم فرعی که شامل: ریتم، ملودی، فرم، ترانه، هارمونی، مهارت حرکتی، مهارت شنیداری، توجه و تمرکز، خلاقیت و علاقه بودند. همچنین پرورش استعداد موسیقی ۱۰ تم اصلی و ۳۰ تم فرعی بودند. تم‌های اصلی شامل: گوش دادن، آموزش موسیقی، شرکت در کنسرت‌ها، بازی‌های موسیقایی، خلاقیت و ایجاد موسیقی، معرفی موسیقی، داستان گویی و موسیقی، حافظه و موسیقی، تشویق به شرکت در مسابقات، ترکیب موسیقی با سایر هنرها بودند.

در جهت همسو با یافته پژوهش حاضر، بسیاری از تحقیقات تأکید دارند که توانایی درک و بازتولید ملودی یکی از نشانه‌های اولیه استعداد موسیقی در کودکان است. پژوهشی توسط چین و هارینگتون (۲۰۲۲) نشان داد که کودکانی که از سنین پایین توانایی تشخیص و بازخوانی ملودی‌های ساده را دارند، به احتمال بیشتری در آینده استعداد موسیقی قوی‌تری از خود نشان می‌دهند. این مطالعه نشان می‌دهد که مهارت درک ملودی پایه‌ای برای پرورش سایر مهارت‌های موسیقایی است (33). همسو با یافته پژوهش حاضر، پژوهشی توسط ناظم و خاکی (۱۴۰۰) نشان داد که کودکانی با مهارت شنیداری قوی، توانایی بیشتری در فراگیری موسیقی و نواختن ساز دارند. این تحقیق نشان می‌دهد که تشخیص دقیق صداها و تمایز میان انواع صداها یکی از ویژگی‌های اصلی استعداد موسیقی است (45). خلاقیت یکی از ویژگی‌های بنیادین در موسیقی و بیان موسیقایی است. هاروی (۲۰۲۳) در مطالعه‌ای به این نتیجه رسید که کودکانی که خلاقیت بالایی دارند، به راحتی می‌توانند ایده‌های موسیقایی خود را ایجاد و اجرا کنند. خلاقیت به کودکان کمک می‌کند که فراتر از الگوهای رایج فکر کرده و به شیوه‌های جدیدی برای ترکیب صداها و ایجاد موسیقی دست یابند (46). در نتیجه گیری کلی می‌توان گفت که کشف استعداد موسیقی در کودکان یک فرآیند چندبعدی است که به بررسی عوامل مختلفی از جمله ملودی، مهارت شنیداری، علاقه و خلاقیت نیاز دارد. هر یک از این عوامل به تنهایی نمی‌تواند نشانگر قطعی استعداد موسیقی باشد و لازم است که این مولفه‌ها به صورت ترکیبی مورد بررسی قرار گیرند. بنابراین، برای پرورش استعداد موسیقی در کودکان، لازم است که این مولفه‌ها در کنار هم تقویت شوند. فراهم کردن محیطی حمایتی، آموزش موسیقی پایه، تشویق به تمرین و ایجاد فضایی که کودکان بتوانند خلاقیت خود را در موسیقی بروز دهند، می‌تواند به شکوفایی استعدادهای موسیقی در آن‌ها کمک کند.

هر پژوهشی با محدودیت‌هایی همراه است که می‌تواند نتایج پژوهش را تحت تأثیر قرار بدهد. در این پژوهش می‌توان به محدودیت‌های زیر اشاره کرد: مفهوم استعداد هنر تجسمی و موسیقی می‌تواند به دلایل مختلفی مبهم به نظر بیاید. برخی از این دلایل عبارت‌اند از تعاریف متنوع (هر فرد می‌تواند استعداد هنر خود را به شکل‌ها و حوزه‌های مختلفی اظهار کند). عوامل متعدد استعداد هنر تجسمی تحت تاثیر عوامل گوناگونی قرار می‌گیرد، از جمله محیط آموزشی ویژگی‌های فردی و تجربیات گذشته و پویایی استعداد هنر تجسمی یک ویژگی پویاست که می‌تواند با زمان تغییر کند. این پویایی باعث می‌شود که تعیین استعداد به صورت دائمی مشکل باشد. پیشنهاد می‌شود که متخصصان، والدین و مربیان بدانند که رشد استعداد یک فرآیند زمینه سازی، شناسایی، پرورش و هدایت در

حیطه رشدی کودکان می‌باشد. همچنین در زمینه رشد استعداد هنر تجسمی برای کشف از ۱۳ تم اصلی و برای پرورش از ۲۲ تم اصلی استفاده کنند.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازین اخلاق

در انجام این پژوهش تمامی موازین و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

منابع

1. Kalthori AA, Golabi M, editors. A Study on the Role and Competence of Parents in Fostering Talent and Creativity in Children. National Conference on New Findings in Management, Psychology, and Accounting; 2023.
2. Naroui Z, Rimaz H, Soleimani Oa-N. The Teacher's Role in Identifying Talents in Early Childhood. Quarterly Journal of Psychology and Educational Studies. 2021;5(51):15-28.
3. Nikfar R, Akhlasspour H, Fooladvand M, editors. The Necessity of Identifying Children's Talents in Primary School Years and Its Impact on Their Lives and Education. Fifth International Conference on Psychology, Educational Sciences, and Social Studies; 2022.
4. Piirto J, Baska B. Serving Artistically Gifted Children and Youth Handbook for Counselors Serving Students With Gifts and Talents: Routledge; 2021. 231-46 p.
5. Piirto J. Giftedness in Nonacademic Domains Handbook of Giftedness in Children: Psychoeducational Theory, Research, and Best Practices: Springer US; 2022. 367-86 p.
6. Piirto J. Talent Development in the Arts: A Unique Pathway or Branches on a Common Road? Talent Development in Gifted Education: Routledge; 2022. 195-210 p.
7. Xu Y, Ramli HB. The Development of The Interdisciplinary Talent Training Model for The New Media Art Major. Journal of Education and Educational Research. 2024(1):143-5. doi: 10.54097/92wx3910.
8. Shulsky D, Kirkwood D. Beyond Tempera Paint: Authentically Exploring Visual Art in Early Childhood. Childhood Education. 2019(5):363-9. doi: 10.1080/00094056.2015.1090851.
9. Aghai M. A Study of the Visual Arts Field from the Perspective of Artists. Institute for the Development of Contemporary Arts. 2023;4(7):71-80.
10. Gjermunds N, Brechan I, Johnsen S, Watten RG. Personality Traits in Musicians' Children. Current Issues in Personality Psychology. 2024(2):100-7. doi: 10.5114/cipp.2020.97314.

11. Sohrabi H, Tajalli P, Golshani F. Book on Growth and Education of Talented Children and Adults 2017.
12. Taimouri Z, Abolghasemi M. The Impact of Teaching Persian Through Drawing on Children's Creativity Components. *Journal of Psychology and Educational Studies (Negareh Higher Education Institute)*. 2023;Spring(48):23-37.
13. Baharami N. Art and Creativity for Special Audiences: Iran Art Museum Hosts Children with Autism: Iran Art Museum; 2021.
14. Rostan SM. A Study of Young Artists: The Development of Artistic Talent and Creativity. *Creativity Research Journal*. 1997(2-3):175-92. doi: 10.1080/10400419.1997.9651216.
15. Tannenbaum A. Early Signs of Giftedness: Research and Commentary. *Journal for the Education of the Gifted*. 2009(2):104-33. doi: 10.1177/016235329201500202.
16. Winner E, Martino G. *Artistic Giftedness Handbook of Gifted Education* 2024. 572-81 p.
17. Saleh Roshan H, Bornazad M. Effectiveness of Art Therapy on ADHD Symptoms and Executive Functions in Hyperactive/Attention Deficit Students. *Quarterly Journal of Behavioral Science Studies and Research*. 2022;4(12).
18. Shandiz A. A Look at Children's Painting. *Healthy Society Journal*. 2017;1(2).
19. Lan Y, Nagai A. An Analysis of Characteristics of Children's Growth through Practical Art. *Healthcare*. 2020(2):109. doi: 10.3390/healthcare8020109.
20. Ahmed N. The Effect of Using Art Activities in Improving Artistic Talent of Kindergarten Children. *International Design Journal*. 2023(2):145-9. doi: 10.21608/idj.2020.81088.
21. Fortnum R. What is Visual Intelligence and How Do Artists Use It. Catalogue Essay for Exhibition "Inspiration to Order". 2019.
22. Furnham A, Chamorro-Premuzic T. Personality, Intelligence, and Art. *Personality and Individual Differences*. 2004(3):705-15. doi: 10.1016/S0191-8869(03)00128-4.
23. Restian A. Freedom of Learning in the "Elementary Arts and Culture" Subject the Character-Based Covid-19 Pandemic. *Journal for the Interdisciplinary Art and Education*. 2020(1):55-62. doi: 10.29228/jiae.5.
24. Csikszentmihalyi M, Getzels JW. The Personality of Young Artists: An Empirical and Theoretical Exploration. *British Journal of Psychology*. 2021(1):91-104. doi: 10.1111/j.2044-8295.1973.tb01331.x.
25. Abastado P, Chemla D. Lives of the Artists. *Age and Ageing*. 2008(5):605. doi: 10.1093/ageing/afn139.
26. Gharibzadeh E, Iranzad F, editors. *The History of Iranian Art and Iranian Historical Artists*. Fifth National Conference on Humanities and Management Studies; 2020.
27. Desoky A, Gustin H. Psychological Color and Texture in Drawing of Children Who Are Gifted with Art. *Journal of Art*. 2023(2):265-75. doi: 10.21608/jtcps.2023.220500.1194.
28. Tale Pasand S, Shahbazi J. Gender Differences in the Personality Traits of Artists. *Journal of Personality and Individual Differences*. 2020;3(6):113-25.
29. Rahmani S, Ahmadi M. The Relationship Between Personality Traits and Creativity in Iranian Musicians. *Journal of Music Psychology*. 2019;15(3):45-60.
30. Mirzaei S, Hosseini M. A Study of the Personality Traits and Abilities of Musicians. *Journal of Art Psychology*. 2021;10(2):48-60.
31. Kiani Q. Necessities of Music Education in Schools. *Teachers' Analytical-News Journal*. 2023;5(20):30-42.
32. McPherson GE, Osborne MS, Barrett MS, Davidson JW, Faulkner R. Motivation to Study Music in Australian Schools: The Impact of Music Learning, Gender, and Socio-Economic Status. *Research Studies in Music Education*. 2017(2):141-60. doi: 10.1177/1321103X15600914.
33. Chin CS, Harrington DM. Supporting the Development of Musical Talent. *Gifted Child Today*. 2022(1):40-65. doi: 10.4219/gct-2007-17.
34. Nahavandi M, Taghizadeh M, editors. *Color, Light, and Shadow: Inseparable Elements of Iranian Painting Aesthetics*. Sixth International Conference on Tourism, Culture, and Art; 2023.
35. Runco MA. The Creativity of Children's Art. *Child Study Journal*. 2021(3):177-89.
36. Farshid Nik F. Analyzing Aspects of Creative Thinking in Children's Drawings Aged 3 to 5 (Group A). *Thinking and Children Journal*. 2019;10(2):115-49.
37. Eftekhaari S. Characteristics of a Skilled Painter. *Art Education Growth Journal*. 2022(39):13.
38. Guignard JH, Kermarrec S, Tordjman S. Relationships Between Art and Creativity in Gifted and Non-Gifted Children. *Learning and Individual Difference*. 2020(4):1-7.
39. Norman AL, Berliner DC. The Demarkation of Creativity, Talent and Genius in Humans. *Postmodern Openings / Deschideri Postmoderne*. 2018(2):240. doi: 10.18662/po/11.2/172.
40. Hasanpour M, Jabbari N, Ismailnia Shirvani K. Exploring Components of Artistic Intelligence and Their Impact on Mental Health (A Mixed-Methods Study). *Islamic Lifestyle Journal with a Focus on Health*. 2021;5(1):61-76.
41. Hatami Z. Identifying and Developing Drawing Talents in Children. *Quarterly Journal of School Counseling Education Growth*. 2022(26).
42. Ghane A, Asareh Nezhad S. 'Discovery' and 'Growth' of Talents in Social Communication: A Case Study of the Salehin Plan for Children in Dezful. *Cultural and Media Research Journal (Cultural and Communication Letters)*. 2017;2(2).

43. Betty RA, Kaufman JC, Baer J. Teaching for Creativity and Imagination in the Common Core Classroom: Teachers College Press; 2016.
44. Flemming EG. Personality and Artistic Talent. The Journal of Educational Sociology. 1934(1):27-33. doi: 10.2307/2961423.
45. Nazem S, Khaki H. Auditory Skills and Musical Talent in Children: A Study of Cognitive and Musical Abilities. Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology (Andisheh va Raftar). 2020;24(1):19-28.
46. Harvey J. Musical and Artistic Talent in Children. Psychology of Music. 2023(1):5-12. doi: 10.1177/030573567421001.